

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. ПРЕТПЛАТА СЕ ПОЛАЖЕ У НАПРЕД, И ТО НАЈМАЊЕ ЗА ПОЛА ГОДИНЕ, КОД СВИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ ВЛАСТИ, И ИЗНОСИ: 20 ДИНАРА НА ГОДИНУ ЗА ДРЖАВНА И ОПШТИНСКА НАДЛЕШТВА, А ЗА СВЕ ДРУГЕ ПРЕТПЛАТНИКЕ У ОПШТЕ 12 ДИНАРА ГОДИШЊЕ. ЗА ИНОСТРАНСТВО: ГОДИШЊЕ 24, ПОЛУГОДИШЊЕ 12 ДИНАРА У ЗЛАТУ. ПОЈЕДИНИ БРОЈЕВИ „ПОЛИЦИЈСКОГ ГЛАСНИКА“ НЕ ПРОДАЈУ СЕ. РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за физичуса округа чачанског Др Косту Ст. Ристића, секретара санитетског одељења Министарства Унутрашњих Дела.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 2. маја 1912. године, у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

у управи вароши Београда:

за чланове прве класе: Живојина А. Лазића, Ранка Д. Трифуновића, Василија Лазаревића, Милорада К. Јовановића, Косту Катића и Душана Николића, чланове друге класе исте управе.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 2. маја 1912. године, у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за комесара топчидерске полиције у рангу члана прве класе управе вароши Београда Богољуба М. Вучићевића, комесара исте полиције у рангу начелника средског прве класе;

за комесара железничке полиције у Нишу у рангу члана прве класе управе вароши Београда Анту Иванковића, комесара исте полиције у рангу начелника средског прве класе.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 2. маја 1912. године, у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за комесара сењске полиције у рангу начелника средског прве класе Андреју Станковића, секретара исте класе начелства округа ваљевског, по службеној потреби;

за начелника друге класе среза посавског, округа ваљевског, Живка Лазаревића, комесара сењске полиције у рангу начелника средског исте класе, по службеној потреби;

за секретара треће класе начелства округа ваљевског Војислава Анђелковића, начелника исте класе среза посавског, округа ваљевског, по службеној потреби;

за начелника треће класе среза десногачког Косту Петровића, комесара железничке полиције у Пироту у рангу начелника средског исте класе, по службеној потреби;

за комесара чукаричке полиције у рангу начелника средског треће класе Стевана Павловића, полицијског писара прве класе среза врачарског, и

за начелника треће класе среза заглавског Александра М. Савића, полицијског писара друге класе управе вароши Београда.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 2. маја 1912. године, у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Владимир Тасић, полицијски писар треће класе среза јасеничког, округа смедеревског, на основу § 76. закона о чиновницима грађанског реда отпусти из државне службе с тим, да му се на име помоћи издаје из државне касе 30% од његове досадашње плате.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 2. маја 1912. године, у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

БЕЛЕШКЕ ИЗ СУДСКЕ ПРАКСЕ ПО КРИВИЧНИМ ДЕЛИМА КРИТИЧКО ИЗЛАГАЊЕ

од

М. С. Буричића
судије Касап. Суда

35. Повреда тач. 9. чл. 27. Закона о Општинама стоји увек, чим општински суд пропусти да на дан 20. октобра закључи азбучни гласачки списак и тако, закључен пошље надлежном првостепеном суду на накнадну потврду, без обзира на то: да ли се у овим списковима имала вршити каква измена гласача или не.

[Одлуке III Кас. Суда, 5-V-1911 год. № 3505 и 3506].

Председник и деловођа општине X оптужени су зато, што нису на време закључили и суду послали на потврду азбучне гласачке спискове.

Мотиви решења првостеп. суда:

„Из одвојених акта о потврди азбучних спискова за општину X, види се, да су азбучни спискови послани овоме суду под 18. октобром 1910 год., а да су у суду примљени 20. октобра, као и то да ти спискови нису имали никаквих измена од прве потврде, те су послани суду без закључне потврде према стилизацији чл. 27. д. Зак. о Општинама. Општински су судови дужни закључити азбучне бирачке спискове 20. октобра, пошто у списак уведу све измене. Према томе, ако измена нема, нема се шта ни закључивати, јер се закључити може она радња, која је отпочела, вршила се и најзад престаје да се врши — закључи се.

Како дакле од потврде азбучних спискова није било никаквих измена у гласачима, то се у списак није имало шта уводити, па ни са увођењем престати — закључити.

Да је овако схватање у духу закона о општинама доказ је и тај, што су за све остале случајеве предвиђени форму-

лари уз закон о општ., а међутим нема формулара за накнадне потврде спискова, у случају кад није било никаквих измена“.

Са ових мотива првостепени петровачки суд решењем № 2162/911 г. ослободио је оптужене од стављања под суд.

Ово решење уништено је примедбама III од Кас. Суда под № 3505/911 г., које гласе:

„По тач. д. чл. 27. зак. о општинама, на дан 20. октобра сваке године општински суд мора закључити азбучни гласачки списак, и тако закључен општински суд одмах шаље надлежном првостепеном суду на накнадну потврду.

Према томе суд је погрешно што је оптужене за ово дело ослободио стављања под суд, са разлога да се у списковима није имала вршити никаква измена гласача, па према томе да није било ни потребно накнадно закључење, јер према горњем законском пропису они су били дужни закључити спискове, без обзира да ли у њима има каквих измена или не“.

Ове примедбе првостепени суд усвојио је, па су за тим оптужени осуђени на новчану казну по чл. 163. зак. о општинама. Ова пресуда одобрена је пресудом Апелационог Суда и оснажена решењем Касационог Суда. [III 17-II-1912 № 2134].

Напомена. Правилно је гледиште Касационог Суда. Законодавац је тач. д. чл. 27. зак. о општинама, прописао општинским судовима безусловну дужност, да на дан 20. октобра сваке године морају закључити азбучне бирачке спискове и суду их послати на потврду, било у њима каквих измена или не било. Само у овом случају општински органи не могу накнадно мењати ове спискове и те измене антидатирати, јер би били ухваћени у фалсификовању спискова, према оним примерцима, који се већ налазе код првостепеног суда и ту баш и лежи заштита противу злоупотребе бирачког права, која се поменути прописом хтела да изведе.

36. Реферат чувара шума потпун је доказ по чл. 133. зак. о шумама, и у ономе случају, кад је дотични чувар на своју дужност заклет у времену кад се тај реферат има да цени од стране првостепеног суда, па ма и да није био заклет онда, кад је тај реферат поднет.

[III О. К. С. 10-VI-1911 № 3841].

Мотиви пресуде првостеп. суда:

„Према реферату чувара шума и увиђају општ. суда стоји дело горосече, кажњиво по чл. 111. зак. о шумама.

Но како је поднетим уверењем суда општине рушањске под бр. 223. утврђено, да чувар шума у целој 1908 год., па према томе и у времену кад је ово дело извршено и кад је реферат по истом делу писао, није био заклет на своју дужност, то је доказна вредност реферата у сумњу доведена, те не може служити као доказ о кривичној одговорности оптуженога. Па како противу њега нема никаквих других доказа, то се он на основу § 241

крив. суд. пост. има ослободити сваке казне итд“.

Примедбе III од Касац. Суда од 10-V 1911 № 3841.

„Кад се из уверења суда општине рушањске од 13-II-1911 под бр. 223. види, да је чувар шума општине рушањске, који је реферат по овом делу горосече поднео, заклет на своју дужност 7. маја 1909 год., онда је суд погрешно узео, да овај протокол чуварев нема доказну вредност с тога, што чувар шума, који га је потписао, није био заклет у времену кад га је поднео, већ је ову исправу требао да цени с обзиром и на ту околност, да је чувар шума ипак заклет, пре него је ожалбена пресуда донета и да је тада имао и тај услов, који се за његову доказну вредност тражи (чл. 24. у в. с чл. 133. зак. о шумама) итд“.

Ове примедбе усвојене су, па је доцнијом пресудом оптужени осуђен на казну, а ту пресуду оснажило је и одељење Касационог Суда.

Напомена. Као доказ о горосечи служи протокол, који се састоји из две исправе: 1) реферата чувара шума и 2) увиђаја општ. суда. Обе те исправе морају бити онако начињене, како је прописано у чл. 133. зак. о шумама, па да протокол може имати доказну силу. Заклетва чувара шума предвиђена је у чл. 24. зак. о шумама. И кад је она већ положена у времену кад се реферат овога службеника има да цени као доказ, онда ј поменути протокол уредан, јер се заклетва овде има да сматра само као појачана гаранција за исправност дотичног службеника у служби. [Види о чиновничкој заклетви у опште Das Reichsbeamten-Gesetz, vom 31. März 1873, erläutert von — Røper, zw. Ant., Berlin 1901, код § 3 итд.]. Ово стоји овде у толико пре, што се веродостојност исправе овога службеника (реферата) поткрепљује и накнадном исправом друге власти — увиђајем општ. суда.

37. Реферат незаклетог чувара шума није доказ за кривицу оптуженога.

[III 9-VI-1911 №№ 6000 и 6006].

Противу опт. X поднео је реферат за дело горосече — чувар шума У, који на своју дужност није заклет. По оваквом реферату првостепени суд осуди оптуженога на казну. Та пресуда уништена је поменути примедбама Касационог Суда, које овако гласе:

„Кад се из извештаја суда општине мионичке види, да се у архиви тога суда није могао наћи протокол заклетве чувара шума, онда је суд погрешно, што је реферат незаклетог чувара узео као потпун доказ о кривци оптуженога, јер по чл. 24. у в. с чл. 133. зак. о шумама само се реферат заклетог чувара може сматрати као потпун доказ против учиниоца дела“.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ТРАГОВИ НОГУ И РУКУ У КРИВИЧНИМ ИСТРАГАМА

(НАСТАВАК)

Нитрат сребра.

Развијање отиска прстију помоћу нитрата сребра одавно се већ практикује. Нитрат сребра употребљавао је већ и Форжеот приликом својих студија. Међутим, ово је најгора метода за развијање отисака, и ако јој извесни теоричари полицијске технике — који су писали књиге небавећи се никад праксом — придају знатну вредност. По овој методи отисак за развијање треба намазати, и то веома пажљиво да се не би покварио, водњикавим раствором нитрата сребра (10%), и изложити га за извесно време дневној светлости. После овога треба са отиска скинути вишак раствора помоћу воде и вапоризатора, услед чега отисак постаје црнкаст. Слика на њему образована је из масе малих и усамљених тачкица. Отисци на стакленим предметима могу се, после овога, опрати у фотографском изазивачу, услед чега нацрти постају јаснији.

Ако се отисак налази на органском телу, у чију унутрашњост може да продре нитрат сребра, метода ова не даје добре резултате, јер се основа увек обојава и тиме спречава видљивост отиска. Као што смо већ рекли, метода ова стара је и не даје добре резултате. Резултати, који се добијају осталим методама, много су бољи. Само у извесним специјалним случајевима, на које се не могу применити остале методе (н. пр. да би се отисци босе ноге на премазаном паркету учинили видљивим) може се употребити нитрат сребра.

Треба знати, да је још Форжеот употребљавао осмичку киселину за бојадисање отисака. У овом циљу он је стакло са отиском мењао под звоно са кристалима осмичке киселине, излажући га на овај начин њиховој еманацији. Папиларне линије постајале су, услед овога, црне после неколико дана. Ова метода успева само код отисака врло масних и свежих.

Исто је овако и код методе помоћу флуорохидричне киселине, код које се стакло са отиском излаже еманацији ове киселине. Услед ове стакло потамни, изузев места на којима се налазе масне материје.

Раствори материја за бојење

Сматрамо да смо били први који смо применили ове растворе за бојење отисака на стаклу. У овом циљу употребли смо алкохолни раствор фишина, који смо сипали на отисак пошто смо претходно загрејали стакло са великом предострожношћу. Услед овога отисак је добијао црвену-љубичасту боју. Ова метода давала нам је некад добре а некад рђаве резултате, и с тога није за практичну употребу.

Стојис, из Лијежа, препоручује бојење отисака помоћу првеног судана (III), који боји само масне материје. Бојење се заснива на раствору материје за бо-

јење у масти. Судан за бојење справља се, по Стокису, на овај начин: извесну количину алксола од 70° н. пр. 500 сс. треба загрејати до тачке кључања и потом насути у стаклену флашицу са 40. гр. судана, па ову херметички затворити и изложити топлоти од 40° за време од 24 сата. Добивени раствор треба филтрирати пре сваке операције, јер се кристали масних материја, који се образују, могу наслагати на отисак и учинити га нејасним. Тако исто потребно је да се овај раствор чува у помрчини, јер на сунцу губи боју-бледи.

Само бојење отиска бива на овај начин: парчад стакла, на којима се налазе отисци, међу се на дно једне стаклене тацне са угљачаним ивицама, која се херметички затвара поклопцем од мутног стакла. Да би се избегло образовање кристала од материја за бојење, треба страну стакла, на којој су отисци, окренути ка дну тацне, подмеђујући под ивице стакла мале дрвене попречнице. Пошто се у тацну наспе охлађен и филтрован раствор, тако да течност покрије цело стакло са отиском, треба тацну брижљиво затворити и оставити у помрчини за време од 24 сата. Ако би стакло дуже остало, на њему би се наслагали кристали који би га могли учинити нејасним, а ако би се пре времена извадило из раствора боја би му била бледа. После овог рока од 24 сата саткло са отиском треба из тацне извадити и опрати, провлачећи га кроз хладну воду за време од једног минута, а за овим оцедити га и осушити.

Помоћу судана могу се обојити и отисци који су стари по неколико дана, само што је боја ових отисака слабија од боје свежих отисака. Ми смо са успехом употребљавали Стокисову методу, по којој се отисци прстију могу врло добро обојити, задржавајући овом приликом све финесе својих нацрта.

Јодна пара.

Јодна пара служи такође за бојење отисака прстију, произведених масним материјама. Тако, отисци на стаклу постају жути кад се изложе њеном утицају, а тако исто и отисци на хартији. Утицај јодне паре на ове последње много је јачи.

Развијање отисака помоћу јодне паре врши се на овај начин: у порцулански реципијент треба метнути неколико кристала јода, па дно реципијента загрејати на пламену дотле док се јод не почне претварати у љубичасту пару. У овом моменту на отворени крај реципијента треба брзо наднети хартију за коју се верује да садржи отисак, и задржати је над паром неколико секунда. Разуме се већ, да јодној пари треба изложити ону страну хартије на којој је отисак. Кад се хартија удали од реципијента видеће се на њој црнкасти нацрти отиска прстију на основи жуто-црнкастој, више или мање обојеној. Боја отиска и основне ишчежава доста брзо, те се с тога мора одмах приступити фотографисању појављеног отиска. Фотографисање ово извршује се веома лако помоћу белог филтра. Да би изазивање невидљивих отисака помоћу јодне паре испало добро,

неопходно је потребно да се ова пара развије у великој количини, и да хартија са отиском буде врло кратко време изложена њеном утицају. Ако би она остала дуго над реципијентом, и отисак и његна основа постали би подједнако угасити.

Примена ове методе препоручљива је за изазивање невидљивих отисака на документима, на којима операција не треба да остави никаквог трага. Доиста, као што смо већ поменули, боја од јода ишчежава врло брзо, и хартија постаје онаква иста каква је била и пре операције, ако у њој нема штирка.

Посипање прахом.

Невидљиви отисци прстију могу се исто тако открити и помоћу разног ситног праха. Бертилон је био први, који је у овом циљу употребио графит, посипујући њиме места са невидљивим отисцима. Пошто само масне папиларне линије задржавају графит, а не и остала недодирнута места, то се отисци прстију на белој основи појављују, услед посипања графитом, у црној боји. Нацрт, добивен на овај начин, може се фиксирати помоћу обичних средстава која се употребљавају за фиксирање нацрта помоћу плајваза. Треба само имати у виду, да код несатинираних хартија и сама њихова влакна задржавају мале количине графита, услед чега нацрт губи у јасноћи.

Графит се може употребити за изазивање отисака на свима предметима отворене боје и са глатком површином. Да би уклонили мале количине графита, које пријањају за површине посутих предмета, ми се служимо дуваљком у облику вапоризатора, код кога је стакло замењено стакленом цеви, која је на врху отворена. Треба само избегавати сувише јаку пројекцију ваздуха да се не би покварио нацрт отиска.

Поред графита, за посипање невидљивих отисака још се употребљују: креда, липопод, магнезијум итд. за отиске на угаситим основама, и цинабор, разни метални прахови и т. д. за отиске на отвореним основама.

Од свију ових материја, најбољи је магнезијум. Од свију осталих, па и од липопода, отисци су спљоштени и непотпуни. Сасвим је друга ствар са карбонатом олова. То је најбољи прах за изазивање отисака ако је само добро сув. Он се врло добро фиксира за отисак и даје овом финоћу, коју је апсолутно немогуће добити осталим праховима. Поред овога, он се врло лако скида са отиска меком четком, услед чега отисак постаје финији и јаснији.

Карбонат олова има још једно предимство над осталим праховима за изазивање отисака: његова бела боја може се лако претворити у црну ако се изложи еманацијама сулфидрат-амонијума.

Ако се невидљиви отисци прстију налазе на обе стране каквог парчета стакла, треба их изазвати помоћу карбоната олова а за овим један обојити црно. Да се ово постигне, треба дотичну страну стакла метнути над стаклени суд, у коме се,

на дну, налази раствор сулфидрат-амонијума. Приликом фотографисања белог отиска треба позади стакла — на коме је овај отисак — ставити црну хартију. Противно овом, приликом фотографисања отиска црне боје, треба иза стакла ставити белу хартију.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

КРИЗА РЕПРЕСИЈЕ

ОД
LOUBAT-A

ГЛАВНОГ ПРОКУРАТОРА АПЕЛАЦИОНОГ СУДА У ЛИЖОНУ

(НАСТАВАК)

Знамените криминалисте оспоравале су корист од овога права. Упоређивали су га са мањским прудићем који има власт да уништава закон¹. Али се ове строге идеје не слажу са захтевима друштва, јер показују увек нешто непредвиђено и непомирљиво са законима који су у снази. Право милости намеће се да се коригује недостатак гинкости закона и неминовно несавршених пресуда. »Ова власт праштања коју владалац има, — каже Монтескије, — кад се врши са мудрошћу, може имати дивних дејстава«. Али је вршење овога права по све деликатно и граничи са самовољом. Треба га употребљавати умерено из бојазни да се не падне у мекуштво и слабост, а никад пристрасно; то што би допустило да рекнемо са Бекаријом, да се онај који има мисију да извршује законе, уздиже изнад њих и прећутно их не одобрава. У осталом, злоупотреба би неминовно повукла пропаст овога потребног права, исто онако као што је било под старим режимом, изазвавши протесте философа, те је уставотворна скупштина једним одушевљеним вотумом укинула ову краљевску прерогативу. Већ право милости није популарно; мало ће требати да се уздрма.

Приметимо пре свега, да то није као што се у опште мисли, лично право председника републике. Декрети милости, као и сви други акти шефа државе, треба да буду према потписани од једног министра, и само право врши се под гаранцијом министарске одговорности. Ако има злоупотреба, највиши шеф државе не носи одговорност, већ министри. Средњи број осуђених који су помиловани, био је од 1881 до 1885, 4625 и 3856 за период од 1886—1890. У овој епоси, примена закона о условној осуди и одлагању, производи знатно умањење и средњи број од 1891 до 1895 није био већи од 2581 и 2625 за време од 1896—1900. Али од 1901 до 1905 цифра се мења до 3367. Сваке године примећују се неколико прогнаника међу изабранима. Има их баш међу њима који су више пута помиловани.

Но, са највише племенитости милост је практикована код осуда на главну казну. Смртна казна скоро је укинута за време од једну десетину година услед ових честих помиловања. Услед тога дру-

¹ Bentham.

што је лишено једне казне, највеће од свију која је прописана у његовим законима. Тако схваћена милост није више вршење сувереног права, које је намењено да се примени у случајевима које ни закон ни пресуде нису могле предвидети, него права ревизија закона и судских пресуда. И овај добротин, милостив суд функционише са толиким активитетом, да му се могу готово са извесношћу есконтovati одлуке.

Условно је ослобођење само друго право ове прерушене милости, са том отежавном околношћу што је оно атрибут, не шефа државе него министра унутрашњих дела. Често је условно ослобођење ревизија одлука милости, као што је милост ревизија пресуда. Кад је милост била одбијена, осуђени ће закуцати на друга врата која није тешко отворити. Овај други биро опраштања поверен је функционерима министра унутрашњих дела и као ни помиловања, његове се одлуке не публикују и не мотивишу. Могло би се мислити да добро владање и преданост раду владају суверено у тамницама пошто се предлаже одвећ велики број осуђених. Предлози се чине по мало и неправдо и свакојако. Да ли су се осуђени добро или рђаво владали, није стало за тим! Најопаснији злочинци, подводачи, рецидивисте, чији је цео живот био само један сплет злочина и који ће опет отпочети такав живот, предлагани су од администрације за условно ослобођење. Вероватно да ту има тактике коју диктују неколики разлози економије. Овај закон који је био донесен да фаворизира поправку осуђених, постао је буџетско средство. Не пита се да ли осуђени својим кајањем и напором к добру, заслужује да буде охрабрен и награђен, него колика ће бити економија од његовог пуштања у слободу. Кад један пут изађу из затвора, више се њима не баве; они могу на доколици понова да се одаду њиховој ужасној професији и често то и чине.

Како је магистратура могла избећи ову атмосферу опште благости? Требало је људи другог доба. У општој распуштености, није се могло очекивати да једино судије задрже чврстину. У осталом, није одавно како се обратила пажња на њихову прекомерну благонаклоност. Још јуче су их оптуживали за противно. Штампана, позоришта, сликали су их као сурова и груба створења, робове нечовечних и преживелих прописа, блазираних од навике кажњавања; упоређивали су судове са воденицама осуда, које се окрећу, неосетљиво, индиферентно и међу грубо све што падне под њихове тешке точкове. То је било с тога што су их мало познавали. Одавно је већ благост владала у срцу магистрата. Свакодневни сведоци беда човечанства, они осећају према њему више сажаљења него срџе; они се бап не поводе за гњевом који заслепљује и труде се да сачувају своју хладнокрвност. У колико постају старији, они су више родитељског понашања, него ли строги. Не само да нису окорели, него су пре добродушни. Не бих се изненадио, ако би се често они више уплашили од строгости казне, него сам осуђени. Код

магистрата виших јурисдикција на које би требало рачунати да поправљају слабости других, влада још већа благост. Ови поштени људи неће да се узалуд њима обраћају. Ако су судије прве инстанције осуђили осуђеног на једну годину дана затвора, саветници у вишем суду налазе да је десет месеци одвише довољно; ако су у првостепеном суду досудили ком десет месеци, они у вишој инстанцији скину два или три месеца; ако су каквим случајем магистрати са црном хаљином, одбили одлагање, они у црвеној хаљини журе се да поправе ову неопортуну строгост.

Слабост код пороте још је већа. Непискуство, страх, осетљивост, чине те је код пороте правда неједнака, на срећу, зависи од утисака у суду, на улици или од штампе. Извесни су злочини осигурали опрштај, док се други који су много мање озбиљни, казне без сажаљења. Убиства, тровања, побачаји, матере убице своје деце, ослобођавају се уз аплауз аудиторијума, док се какво лице које је направило неколико комада лажног новца осуђује на вечиту робију. Једнога дана порота је свирепа; сутра дан је болољива. Оптуђени који има вештог и речитог адвоката има велике шансе да буде ослобођен; али какав сиромаш, несрећник, кога брани приправник, скоро сигуран је да ће бити осуђен. Образовање, васпитање, држање оптуженог врше велики утицај на пороту. Ако је то каква жена, њена лепота говори за њу и утиче на наше модерне хелијасте! Страсни злочини уживају некажњење и налазе по некад апотеозу у кривичном суду као и у позоришту. У стварима које имају најмању политичку боју, правда пороте је најнеизвеснија; и адвокати, знајући то не пропуштају а да не уплету политику тамо где она нема ни шта да види. Јаван човек који тражи од пороте заштиту своје части, чини скоро јуначко дело, толико је опасно његово предузеће. Најпосле порота тежи да буде господар казне; она поставља своје услове суду и ако се они не приме, она ослобођава. Позната је њега издашност у олакшавању околностима; она их налази код најгнуснијих злочина: она их одобрава 73 пута од 100 т.ј. скоро три четвртине осуђенима. У овој трци за милошћу, судови се такмиче са поротом употребљујући своје овлашћење о ублажавању казне у 7/10 случајева; и ова средња цифра све више се појачава. Треба сматрати као срећан случај кад магистрати не капитулирају до Беранжеовог закона. За извесно време могло се надати да ће порота, боље рекрутована, просвећенија, искуснија, поправити своје навике. Но, ако је веровати статистици, зло се на против умножава. Жалосно је констативати да је наша највиша кривична јурисдикција, код које долазе на расправу највећи злочини и на коју следствено, друштво има право да рачуна највише, тако слаба и несигурна.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ

(НАСТАВАК)

Све је ово било у некој тајанствености, и преварени се не усуђиваху да се озбиљно жале. Једино је било утврђено да је г. Бертран ишчекао; судили су га и као бегунца осуђили на пет година рада на јавним грађевинама. Мало затим дође наредба да се похапсе главни међу Олимпијевцима и да се растури њихово друштво. Али наредба је могла бити извршена само делимично: коловође дознав да их влада гони и да ће их позатварати у ћелије венсенске или у друге државне затворе, претгоставише смрт једном таквом бедном животу. Још истог дана петоро су се убили; један поднаредник двадесет пете врсте и још два друга убили су се из пиштоља. Један капетан, који је у очи тог дана примио диплому команданта батаљона, закла се бријачем. Становао је код „Сребрног Лафа“. Господар Бутроа зачуђен што не силази, као што је увек чинио, да доручкује са осталим официрима, куцне на врата његове собе: капетан се тад био нагао над једним умиваоником, који је наместио да у њега пада крв; намести брзо оковратник, отвори, покуша да говори и падне мртав. Један марински официр, који је био на лађи пуној барута, потпали лађу и експлозија дохвати још једну. Земља се затресе на неколико миља у околи; сви прозори у доњој вароши попрекаше; фасаде од кућа у пристаништу попадаше, комаће једрила, катарки и дешева беше разбацано на више од осамнаест стотина хвати. Посада са обеју лађа изгину... Само један једини човек, као неким чудом оста, неки лађар који је био у кошу на катарки. Катарка са којом је био одбачен у облаке, паде усправно у пристанишко просушено блато и забоду се дубоко, више од шест стопа, и мрнра нашоше живот. Али је изгубио слух и говор и не поврати их никад више.

У Булоњи се изненадише једноликости ових догађаја. Лекари су објашњавали једновременост самоубиства расположењем које је изазвало нарочито стање атмосфере. За доказа свога мишљења позивали су се на догађај прошлога лета у Бечу, у Аустрији, где су једног истог дана велики број младих девојака, као судбином гоњене, извршиле самоубиство.

Неки су мислили да необичност овог догађаја објасне тим што су говорили да се после једног разглашеног самоубиства морају десити још два или три. Укратко, свет је у толико мање знао шта да мисли, у колико је полиција, бојећи се да се не примети ма шта што би изгледало као опозиција царском режиму, с намером пуштала најчудноватије гласове, а предострожност је била толика предузета да име Олимпијевац није у овој прилици ни поменуто било. Међутим узрок толиким трагичним догађајима била је достава г. Бертрана. Нема сумње, он је

за то награђен; ја не знам како, али ми изгледа да је полиција задовољна његовом службом продужила користити се њим, јер је неколико година доцније виђан у Шпанији, у испанбуршком пуку, где као поручник није ни мало мање сматран за племића него што су сматрани Монтморанси, Сенсимони и други потомци неких најславнијих кућа француских, који су били у овоме пуку.

Ускоро по престанку г. Бертраца, чета у којој сам био, би премештена у Сенлеонард, мало село, једну миљу далеко од Булоње. Ту нам се служба састојала у чувању једног барутног магацина, у коме је била велика количина ратне муниције. Служба није била тешка али је стражарење сматрано као опасно: неколико је шиљбока ту било убијено и говорило се да су Енглези решили да овај магацин запале. Неколико покушаја ове врсте нису ни мало остављали сумњу да се у ово не верује. Имали смо, дакле, довољно разлога да будемо стално на опрези.

Једне ноћи кад је био мој ред да разводим стражу разбуди нас изненадно пуцањ пушке; одмах смо сви били на ногама; пожурим као што се обично ради да сменим шиљбока: био је то неки рекрут који ми својим јунаштвом не улевање баш много поверења. Упитам га, и по његовим одговорима, закључим да је се безразложно уплашио. Обиђем око магацина, прегледао сам улазе, не види се ништа, никакав траг од човека. Уверен тако да је рекрут напрасно направио узбуну укорим га и припретим му затвором. Али по повратку у стражару понова га запитам, и по озбиљности којом је доказивао да је видео некога, и по појединостима које ми је рекао, поверујем да се није бадава уплашио; обузо ме неко предосећање; изађем, пођем понова ка магацину и нађем врата отшкринута, гурнем их и још с врата спазим слаби одблесак неке светлости која се виђаше између два висока реда сандука пуна муниције. Притрчим брзо и видим... запаљена лампа, пламен лиже даску на сандуку и већ се осећа мирис... није било ни тренутка за губљење; без устезања угасим лампу, изврнем сандук и својом мокраћом угасим остатак пожара. Потпун мрак около мене уверавао ме је да сам зауставио несрећу, али нисам се могао смирити док се и мирис није изгубио и дотле сам причекао, па се вратим. Ко је био кривац? Не знам га, али у мојој души су се гомилала нагађања; сумњао сам на руковоаца магацина и да бих се уверио одмах у његов стан. Његова жена беше сама и рече ми да јој је муж, сигурно задржан послом, заноћио у Булоњи, али да ће сутра изјутра доћи. Затражим кључеве од магацина; он их беше однео. То што је однео кључеве доврши моје уверење да је он кривац. Пре то што би поднео рапорт о свему овоме навратим се сутра изјутра око десет сати да видим да ли се вратио; не беше још дошао.

Прегледајући истога дана инвентар магацина увидело се да је руковалац имао највећег рачуна да се стовариште уништи. Четрдесет дана прођоше а не знађаше

се где је се овај човек доо. Његов леш су после жетеоци нашли у једној пшеници, а крај леша пиштољ.

Моје присуство духа спречило је експлозију магацина и за то сам награђен унапређењем: постао сам поднаредник, а главни командант звао ме је да ме види и обећа да ме препоручи благонаклоности господина министра. Видећи се тако, што кажу, на коњу, а како сам желео стићи до циља, трудио сам нарочито да као Лебел изгубим све рђаве особине Видокове, и да нисам морао с времена на време, ради присуствовања примању хране, долазити у Булоњу, био бих исправан војник. Али, кад год бих дошао у варош морао сам посетити оног подофицира од кога сам одбранио Бертраца. Он истина то није тражио, али сам ја осећао потребу да га чувам. При тим посетама цео дан би био посвећен пијанчењу и тад сам и против воље заборављао да се променим.

Причајући како има ујака сенатора чије му је наслеђе осигурано, мој бивши друг из завода живљах једним врло угодним животом; поверење које је уживао као човек од фамилије било је неограничено. Није било у Булоњи богаташа који није сматрао за част да му дође тако отмен човек. Најамбициознији родитељи нису желели ништа толико колико да њега имају за зета, а и међу девојкама је успевао много; тако је могао до воље црпети кесе родитеља и задобијати љубав девојака. Живео је као пуковник, имао је псе, коње и слуге; гласом и држањем изигравао је великог господина, и умео је као нико други да баци прашину у очи, и да се направи важан. Због тога чак и официри, који иначе много полажу на преимућство еполета, налазили су као сасвим природно то што их он засењује. На другом месту ван Булоње овај би пробисвет био врло брзо обелодањен као варалица, али у једној новој вароши где је грађанство од доброга друштва примило само одело, било му је лако протурати се.

Његово право име било је Фезар, а у заводу су га знали само под именом Хиполит; био је, мислим, из Доње Нормандије, са свима одликама слободе; отворен, смео, имао је ону црту лукавства, коју зли језици пришивају становницима Домфрона; једном речи, био је препреден човек и снабдевен свима особинама да улије поверење. Да је имао једну једину стопу земље дала би му прилику за хиљаху парница и од тога, упропашћивајући суседе, постао би богат, али он није имао ништа на свету и немогући постати тужилац постао је варалица, затим фалсификатор, а после... видећемо. Нећу да слутим догађаје који ће сами доћи.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I

Суд општине монтаничке, актом својим Бр. 551, пита:

»Један грађанин ове општине, поднео је молбу суду овом, којом тражи, да му суд и одбор у смислу чл. 30. става последњег закона о водама изда одобрење — одлуку, те да може на свом имању подићи воденицу од незнатне важности у ред поточара.

За подизање таквих грађевина, по истом члану јасно се види, да суд и одбор може дати одобрење молиоцу за подизање, ако се тим подизањем никоме неће штета доносити, а које одобрење издаје бесплатно.

По тарифи пак 385. закона о таксама, за допунтање и подизање воденица поточара има се наплатити такса у десет динара.

Према овоме суд је у недоумици: треба ли наплатити таксу или не, и да би се правилно урадило, то се моли уредништво да објасни:

1. За подизање воденица поточара у смислу чл. 30. става послед. закона о водама, може ли суд и одбор давати одобрење бесплатно, или се има наплаћивати такса по тарифи 385. закона о таксама у десет динара; и

2. Сем тога кад молилац у смислу чл. 30. зак. о водама не положи таксу и на тражење суда нехтедне положити по тарифи 385. зак. о таксама, онда може ли суд поступити по чл. 16. зак. о таксама т. ј. поднету молбу оставити у акта као нетаксирану, и ако не може, шта се има по истој урадити?»

— На ово питање одговарамо:

Општински суд и одбор могу давати дозволу за подизање грађевина на води, о којима је реч у чл. 30. закона о водама и њиховој употреби.

О свакој својој одлуци ове врсте, треба да извести и господина Министра Народне Привреде, који има право надзора по закону о употреби вода и регулисању река.

За ове дозволе мора да се наплати такса по ТБр. 385. у 10 динара, јер је овим законским прописом укинута оно наређење из чл. 30. закона о водама, по коме су ове дозволе давале бесплатно.

Ако молилац не положи таксу по захтеву суда, онда његову молбу оставити у архив у смислу чл. 16. закона о таксама.

II.

Суд општине првољевачке актом својим Бр. 810, пита:

»Част је суду овом умолити уредништво „Полицијског Гласника“ за следеће обавештење.

Пресудом овог суда, од 21. марта т. год. Бр. 604, осуђена су два лица са по три дана затвора због дела из § 375 а кр. зак. и од заузећа земљишта да се одбију.

Један осуђени изјавио је жалбу противу ове пресуде. Првостепени суд одлуком својом од 3. априла 1912 године № 7209, поништио је поменути пресуду из разлога тог, што је требало да се у пресуди тачно означе море и границе заузетог земљишта, а друго што приликом одмеравања казне суд није ценио олакшаване и отежаване околности, ако их оптужени имају.

Према овој умољава се уредништво да изволи у првом наредном броју свога листа објаснити: да ли је поменута пресуда поништена у опште према обојици осуђених, дакле и према ономе, који жалбу није ни подносио; и ако није према њему пресуда поништена, како ће се онда од њега заузето земљиште одузети и колики део, кад су они учинили заузеће заједнички над једним парчетом земљишта?

Поред овога умољава се уредништво и за ово објашњење.

Кад један оптужени по грађанском спору не пристане на вредност спора, означену у тужби, већ тражи да се процена преко вештака сазна, то који је дужан да вештацима положи дијурну напред, да ли оно лице које није пристало на вредност, или пак тужиоц који је спор повео, па ако је дужност оног лица да дијурну положи које на вредност спора није пристало, па не би хтело да дијурну положи, у том случају шта би суд могао урадити, и да ли би суд могао узети ону вредност, која је у тужби означена или како друкше?*

— На ово питање одговарамо:

1. По § 15. и 16. полицијске уредбе, судови могу разматрати и ништити пресуду само на жалбу осуђенога.

Ако жалбе нема, онда значи да је осуђени задовољан пресудом, и она према њему постаје извршном онога дана, кад је истекао последњи дан за жалбу.

Према овоме, кад суд тврди: да један од осуђених није у опште поднео жалбу, онда би пресуда према њему остала у снази.

Али како се из примедба судских види, да је суд, поред осталог, поништио пресуду и са тих разлога: што суд није ценио олакшаване околности, „ако их оптужени имају“, то изгледа да је суд поништио пресуду према обојици.

Да се не би учинила каква кривица, нека суд пажљиво прочита судску одлуку, па на случај какве нејасности нека учини питање првостепеном суду: да ли је пресуду поништио према једном или обојици.

Ако би одговор био да је пресуда поништена само према жалиоцу, онда се над овим другим може извршити пресуда и одузети цело заузето земљиште, пошто при заузећу није чињена никаква деоба.

Над другим, према коме је пресуда поништена, треба изрећи нову пресуду у смислу судских примедба; и

2. Кад неко спори вредност означену у тужби, и тражи да се ова знање путем вештачовања, онда суд, према § 6. гр. с. пост. има да одреди вештаке.

Дијурну за њих има да положи страна, која вредност спори § 258 и 260 гр. с. п.

Ако у остављеном року то не учини, суд ће узети да је вредност она, која је тужбом представљена, и по поднесеним доказима пресудити ствар.

III

Суд општине ратарске, актом својим Бр. 1094, пита:

„Моли се уредништво да изволи дати овоме суду следеће обавештење:

Пресудом првостепеног смедеревског суда од 22. фебруара 1912. год. Бр. 8221, осуђено је извесно лице из Ратара са 3 године робије за 2 дела из § 223. тач. 1. крив. закона.

Именовани је већ упућен на издржавање досуђене му казне, а по себи у својој задрузи оставио је мајку и три малолетне сестре без икакве пунолетне мушке личности, које имају да живе на заоставшој имовини осуђеног до његовог доласка са осуде.

Како ће сада суд првостепенни наредити, преко надлежних, да се изврши исплата досуђених крив. трошкова од осуђеног, а он нема ни онолико земље, колико му штити § 471. гр. суд. поступка, а на овом имању ужива удова као мајка осуђеног и три малолетне кћери његовог оца, то настаје питање: шта ће радити суд кад добије наредбу за попис имовине, односно да ли суд може и сме издати увероње да осуђени нема своје засебне имовине сем што је живео на имовини свог покојног оца заједно са мајком удовом и сестрама, и ако изда да ли ће сносити какву одговорност или не, и у опште шта треба урадити у овом случају?*

— На ово питање одговарамо:

Мати осуђеног има право удовичког уживања на имању свога мужа.

Сестре осуђеног имају право пристојног удомљења из очевог имања.

Према томе, осуђени може бити наследник само онога имања, које преко свега овога претекне, па према томе само то имање могло би бити предмет пописа за његове кривичне трошкове.

Кад суд добије наредбу да изврши попис, он нека то учини, али нека у самом акту пописа констатује све ово и истакне право и матере и сестара осуђеног, па ће полицијска власт урадити даље што треба по закону.

IV

Суд општине јовачке, актом својим Бр. 1005, пита:

„У овој општини једно лице има две механе са механичким правом, од којих у једној механи ради свакодневно, а у другој механи од пре десет година механичким радњу не упражњава, већ у овој обично круви кукуруз те му служи за магазу, тако, приликом вршаја у њој стовара жито, собе механичке издате су појединим фамилијама под кирију.

Моли се уредништво за обавештење, да ли сопственик ове зграде, после толико година неупражњавања механичке радње у истој има сада местно механичко право, или га је изгубио, и ако га је изгубио, шта треба радити те да му се ова радња затвори?*

— На ово питање одговарамо:

По § 24. уредбе о механима, „кад механика у течају једне године остане неупотребљена као механика, та се више неће моћи ни отворити без новог дозвољења, које се мора тражити по §§ 12. и 13. уредбе о м. хапама“.

Како суд тврди, да се у помнитој згради не механише већ 10 година, то је она изгубила месно механичко право.

Ако би сопственик ипак покушао механисати, треба известити средску власт, која би поступила по последњој тачци трећег става § 24. поменуте уредбе.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

О давању права употребе воде са потока, као и одузимању овога права, решава општински суд са одбором, у чијем се атару налази дотични поток (чл. 30. закона о водама).

Добрици И., из В. Ш....., још 1909. године одлуком суда општине в. ш..... дато је условно одобрење, да може воду са в. ш..... реке одводити на своју воденицу „Прекају“. Између осталих услова односно обавеза, под којима му је дато ово право употребе воде, био је и тај, да тим одвођењем воде не чини никакву штету имањима околних грађана.

У мају месецу 1911. године, Милоје Ч. и још 74 лица известили су општински суд, да Добрица одвођењем воде наноси штету њиховим имањима, па су молили да се то извиди и утврди увиђајем а по том му се забрани даље одвођење воде.

Увиђајем на лицу места утврђено је стање представљено у тужби.

На основу овога, општински суд позвао је жалитеља да учини све да се одвођењем воде не наноси штета овим лицима.

Како Добрица није ово учинио, то је општински суд са одбором, на основу чл. 14., 15. и 30. закона о водама, решењем од 2. фебруара 1912. године № 146, одлучио, да му се одузме право одвођења воде са в. ш..... потока-реке на његову воденицу „Прекају“.

Незадовољан овим решењем, Добрица се жалио надзорној власти. Надзорна власт по оцени жалбеног решења, наводи у жалби и односних аката решењем од 16. фебруара 1912. године Бр. 3386 одобрила је решење суда и одбора општине а жалбу одбацила као неумесну.

По изјављеној жалби, III Одсек Државног Савета нашао је, да је решење надзорне власти правилно и на закону основано. С тога је на основу чл. 170. закона о општинама решио да се жалба одбаци као неумесна.

Одлука од 16. априла 1912. године № 3349.

Решавање о чињењу поклона из сеоског имања, односно о отуђењу покретног имања, права, поклона и потраживања појединих села, која улазе у састав општина, које су састављене из вароши и села, или из више села, не спада у надлежност сеоског састанка, јер овај решава само о размени и отуђењу непокретног имања.

Данило М., Вучко П., Душан М., Прока М. и Љубомир П., сви из села К.... поднели су молбе одбору општине к..... и молили га, да им договања селу к.... за горосечу опрости, пошто су, веле, сиромашни људи, те се ни продајом цело-

WWW.UNILIB.RS

купице њихове имовине та дуговања не могу наплатити.

Општински Одбор донео је одлуку, да ову ствар изнесе општинском збору као надлежном на решење, па је одредно и дан за сазив збора.

Надзорна власт задржала је од извршења ову одлуку одбора из ових разлога:

1., што није требало сазивати збор целе општине за решење овог питања, већ само збор сељана села к....., пошто је то његова ствар;

2., што се не види, да ли су сви одборници звани за ову седницу, нити се види, да ли је ко одсуствовао, и зашто;

3., што одбор истом одлуком није могао одређивати и дан збора, јер иста није још постала извршном;

4., што у одлуци није наведен законски пропис о избору гласачког одбора; и најзад;

5., што је одборску радњу водио (писао) један дечко, који није имао услова за деловођу — чл. 115. закона о општинама.

После овога, општински одбор донео је 10. јануара 1912. године одлуку, да се поводом предњих молаба горосечаца ова ствар изнесе сеоском састанку на решење.

Надзорна власт решењем од 14. јануара 1912. године № 394. обуставила је и ову одборску одлуку од извршења, поред ових разлога наведених у ранијем решењу, још и зато, што у чл. 57. закона о општинама није предвиђено, да сеоски састанак може и овакве ствари да ради, а при том молиоци (горосечци) су имајући људи.

По изјављеној жалби, III Одсек Државног Савета нашао је, да је решење надзорне власти правилно и на закону основано.

С тога је на основу чл. 170. закона о општинама решено, да се жалба одбаци као неумесна.

Одлука од 18 априла 1912. год. № 3624.

Један случај одобрења зборске одлуке о расходовању општинског приреза.

Збор општине м.... на дан 23. марта 1912. године донео је одлуку, да се општински прирез из 1910. и 1911. године, у суми од 848 дина, расходје због немогућности наплате од дужника.

Државни Савет расмотрио је како одлуку збора, тако и акта овог предмета, па ју је на основу чл. 33. у вези чл. 51. закона о општинама одобрио.

Одлука од 2. априла 1912. године № 3714.

У општинама, које су састављене из вароши и села, или из више села, поред општинског збора постоје још и варошки, односно сеоски састанци, као скуп правних гласача вароши или села, у чију надлежност, поред осталог, спада и то, да решава о размени и отуђењу својег непокретног имања

Збор општине п.... (која је састављена из два села — села П... и села Р...) на дан 28. фебруара 1912. године, донео је одлуку, да село Р. изврши размену једног свог земљишта за земљиште Милана В.

онд., у циљу проширења дворишта и плаца школе р....

Државни Савет расмотрио је како одлуку, тако и акта, па је нашао да се одлука збора не може одобрити с тога, што је о трампи овог сеоског земљишта решавао збор целокупне политичке општине, а по чл. 57. закона о општинама о томе је требао да решава састанак сељана села Р.

С тога је на основу чл. 33. закона о општинама решено, да се одлука збора не одобри.

Одлука од 24. априла 1912. године № 3630.

Јос. К. Ст.

Крађа извршена и од стране слугу према господару, удешеним кључем, обијањем итп. **опасна је крађа**, и без обзира на однос који је, у време извршења дела, постојао између извршиоца дела као слуге, и оштећеног као господара, јер је такав њихов однос без утицаја, када је у питању крађа извршена на опасан начин.

(Одлука Касац. Суда од 7. јануара 1912. Бр. 16964.)

Решењем првостеп. суда стављен је под поротни суд и у притвор Гаја Д., што је удешеним кључем отворио закључану фијоку свога газде Т. и из исте украо 948 дина, те је на тај начин учинио кривицу из § 223. тач. 1. кр. зак. Првостепени суд је нашао да овде стоји дело из § 222. тач. 10 кр. зак. с погледом на то што је оптужени, у време извршеног дела, био слуга код приватног тужиоца, а без обзира на начин извршења дела, па је, по искључењу поротника, пресудио био да се оптужени Гаја ослободи казне као невин, налазећи да нема довољно доказа противу њега.

По, Касациони Суд примедбама својим од 7. јануара 1912. г. бр. 16964 поништио је горњу пресуду са ових разлога: „Суд је дао погрешну квалификацију дела. Јер, да би могло постојати дело из тач. 10 § 222. кр. зак. како тај суд узима, тражи се, поред осталог, да је крађа извршена на *прост*, а не на опасан начин. Па како је ислеђењем утврђено, да је у овоме случају оптужени извршио крађу — *удешеним кључем*, дакле, на *опасан начин*, — то је оптужени тиме учинио кривично дело из § 223. тач. 1. крив. зак. и *без обзира на однос који је постојао између оптуженог као слуге, и оштећеног као господара*, јер је такав њихов однос без утицаја, када је у питању крађа која је извршена на опасан начин“.

Првостепени је суд усвојио ове примедбе па је даље поступио по закону.

Поништај вођака — садница — није дело иступне природе из тач. 1. § 375. кр. зак. већ дело из § 291. кр. зак., и без обзира на вредност учињене штете

Одлука Касационог Суда од 22. октобра 1911. бр. 13292.

М. Л. из С. стављен је под поротни суд за то што је почукао и уништио 14 комада вођака — садница — у имању

Ј. Л. у вредности 140 дина, те је тиме учинио кривицу § 291. кр. зак. По првостеп. је суд нашао да овде стоји дело из § 375. тач. 1. к. з. пошто су вештаци проценили штету у дина. 280., па је, по искључењу поротника, решио био да се оптужени за ово дело пусти испод суђења, пошто је исто застарело.

Али Касац Суд, примедбама својим од 22. октобра 1911 бр. 13292 поништио је ово решење прв. суда са ових разлога: „Када је суд у својем решењу констатовао, да је оптужени Милутић уништио 14 ком. вођака — садница — у имању прив. тужиоца, онда је погрешно нашао, да у таквој његовој противправној радњи стоји дело *иступне природе* из тач. 1. § 375 кр. зак., узимајући за критеријум вредност уништених садница, јер је у § 291 кр. зак. предвиђена особена кажњивост уништаја садница — вођака, без обзира на вредност њихову какав је случај овде у питању“.

Првостепени суд је усвојио ове примедбе, па је у смислу истих даље поступио по закону.

1.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Тијана, жена Светозара Чубрића, из Горачића, у друштву са својим братом Пантелијом Томашевићем, из Вилује, извршила је крађу Миливоју Симовићу, из Бољца, обијањем сандука, из кога је однела 10 динара и једну женску сукњу. Том приликом однела је Миливојево женско дете старо 8 месеца.

Депеша начелника среза трнавског Бр. 5566.

Борисав Ђорђевић, родом из Баградана, одговара за крађу, али му се не зна место борављења.

Он је стар 23 године, стаса високог и татког, у опште плав, образа дугих, носа дугог, без бркова, у говору неприметно шумка.

Од одела има гуњ, плаве војничке панталоне и на глави шајкачу.

Акт начелника среза белничког Бр. 5060.

Димитрије Суботић, б. трговац из Шапца, који стално живи код свога зета Тасе Вркића, учитеља у Петровцу, 6. ов. месеца примио је плату Вркићеву од пореског одељења, и па коњу свога зета побегао незнано куд. Он је стар 65 година, у опште плав, бркова седих, прстију згрчених на обе руке. У одељу је грађанском.

Депеша начелника сроза левачког Бр. 6580.

Милан С. Димитријевић, тежак из Загужња, стар 18 година, омален, развијен, очију плавих, у одељу селачком, који одговара за покушај убиства, побегао је незнано куд.

Депеша начелника ср. лесковачког Бр. 10379.

Михајло Жујовић, агент шиваћих машина, који се махом бави у Крагујевцу, Смедереву и округу моравском, одговара за утају, али се не зна где је.

Он је повисок, по лицу пегав, у одељу грађанском.

Депеша начелника ср. ресавског Бр. 6472.

Јован Јевтић, из Београда, кога је начелник среза лепеничког спроводио Управи

града Београда, побегао је из апсане суда општине н. аубеговачке.

Депеша начелника среза орашког Бр. 8279.

Препоручује се полицијским и општинским властима, да за овим побеглим лицима учине најживљу потеру, и у случају проналаска стражарно их упуте властима које су потернице издале, с позивом на означене бројеве акта или депеша.

КО ЈЕ ОВО?

У притвору бечке полиције налази се ово лице, чију слику износимо.

Оно се издаје за **Рудолфа Ваумана**, рођеног у Кајзерслаутерну код Пфалца, али је

истрагом утврђено, да је овај исказ лажан, и да је ово са свим неко друго лице.

Како је ово лице изјављивало, да је дуже време живело у Београду, и да су му овдашње прилике познате, то се позивају сви они, који би што о њему знали, да о томе известе Управу града Београда, с позивом на њен акт Бр. 13819.

ТРАЖИ СЕ

Душан Јовановић, обућарски шегрт, стар 14 година, раста малог, у лицу приномањаст, у одећу од зеленкасте материје, отумарао је незнано куда.

Депеша начелства округа нишког Бр. 11805.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

Питање о млађима је једно од оних питања, које сваком Београђанину задаје највише главоболе. Ретко је наћи кућу, која се на млађе неће са разлогом пожалити. И како којим даном све се иде на горе. Ма да многи готово сву кривницу за такво стање бацају на полицију, ипак кад се озбиљније размисли полиција ту може мало помоћи. Та незгода са млађим није, у осталом, само код нас, она се осећа свуда у свету, па још и јаче по код нас. Један угледан париски лист донео је ономад уводни чланак о томе злу под насловом «Слу-

жимо се сами». И већ по самом наслову може се видети шта тај лист предлаже као лек тиранији млађих; да се учимо и да се служимо сами.

Није тешкоћа код млађих само у томе, што имају и сувише велике прохтеве, што условљавају шта ће радити, а шта не, што поред њих морате сносити обично и њихове «пријатеље», што се често луксузније носе но и њихови госпођа итд. већ налазимо и на многе млађе који нас краду и varaју. Да ови то могу да раде, а да их обично за то и глава не заболити криви су највише сами господари, који са своје стране неће да испуњавају што је полиција, која због млађих ни крива ни дужна највише извлачи, прописала баш у њиховом интересу: упис и пријављивање млађих. Полиција води рачуна о сумњивом свету и свима

оним који су кажњавати. Али шта помаже ту сва евиденција кад се слабо ко обраћа са питањем: да ли је кажњавато и какво је млађе које се узима у службу.

Каквих млађих имамо и како се при њихову пријему у кућу мора бити обаврив може послужити као пример случај са овом женском, чију слику данас доносимо. То је **Анка Петрић**, која је на више места у Београду

Анка Петрић

служила и свуда је са покрађом излазила. Последњи пут је служила код г. Мехмеда Ремзу-Делића, имама београдске џамије, од кога је такође августа 1910 год, хтела да изађе на невидљив начин са покупљеним стварима, али је у томе ухваћена, кажњена и протерана у Аустро-Угарску, чија је поданица. Где год је

служила казивала је друго име и друго место рођења.

После кратког времена пошто је она изашла од г. Делића, његов отац, који живи у Сарајеву, добије из Рушчука једно писмо, тобоже од сина Мехмеда, у коме му син излаже како је учинио један излет до Рушчука, где је запао у једну велику незгоду, због које ће га и полиција затворити, па моли да му телеграфски пошаље 600 круна да се беде спасе. Новац да се, вели, пошаље на Ангелину Петковић, под којим се именом тамо крио, да се не би обрнукао под својим именом. Сиромаш старца, који сам није ћирилицу умео читати, плакао је кад су му други писмо читали, па је одмах телеграфски на означену адресу послао тражену суму.

Кад од г. Делића није добио никакво писмо о пријему новца и да је се спасао невоље, отац му у Београд напише писмо и затражи обавештење. Тада је г. Делић одмах видео да му је отац био жртва преваре, те је одмах известио београдску полицију, а ова полицију у Рушчку, која је могла само известити да је послати новац подигла женска под именом Ангелина Петковић и да је одмах отуд отпловала. Одмах се посумњало да ће то бити ефендијина служавка, која је на овај начин хтела да се и своје бив. газди освети и лепо користи, али се о њој даље није могло ништа сазнати.

У марту месецу ове године г. Делић добије писмо из једног места код Будим-Пеште, у коме се сад отац Делић жали сину Делићу да је у томе месту запао у велику невољу, те га преклиње да му што пре пошаље 300 круна на адресу «Митрополит Амалија». Она је сигурно рачунала да ће на исти начин преварити сина као и она. Али се преварила у рачуну. Београдски Делић одмах је известио Управу гр. Београда, која на ту адресу пошаље «новчано» писмо, а будим-пештанску полицију о свему извести. Кроз три дана по том већ је стигао Управи извештај из Пеште да је писац писма — Амалија Митрополит — ухваћена и онда се брзо утврдило да је то бивша ефен-

дијина служавка Анка Петрић, која сад седи у притвору и одговара и за ранију извршену и за ову сада покушану превару.

Ми јој износимо слику, те да после, кад изађе из апсе, не опече опет кога од наших грађана.